

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра акушерства та гінекології

Силабус вибіркової дисципліни

«Ультразвукова діагностика в акушерстві та гінекології»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3,0 кредитів. Семестри: XI-XII 6 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра акушерства і гінекології. Аудиторії кафедри акушерства та гінекології м. Одеса, вул. Пастера, 9
Викладач (-і)	Анчева І.А., д.мед.н, професор. Артьоменко В.В., д.мед.н, професор. Шитова Г.В., к.мед.н, доцент Онищенко Ю.В., к.мед.н, асистент
Контактна інформація	Довідки за телефонами: (048) 723-29-01 кафедра акушерства і гінекології Анчева Ірина Анатоліївна, професор кафедри 067-753-38-33 Артьоменко Володимир Вікторович, професор кафедри 050-316-44-87 Шитова Ганна Валентинівна, доцент кафедри 067-484-11-64 Онищенко Юлія Володимирівна, асистент кафедри 097-949-72-07 E-mail: yulia.onyshchenko@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Он-лайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на он-лайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams. Комунікація може бути здійснена також з використанням E-mail. При цьому необхідно вказувати своє прізвище, ім'я, курс, факультет та назву курсу. Вирішення «робочих питань» можливо за вказаним номером телефону.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – ознайомлення здобувачів з сучасними можливостями ультразвукової діагностики в акушерстві та гінекології, оволодіння технікою проведення ультразвукових досліджень та відпрацювання вміння інтерпретувати результати ультрасонографічного дослідження.

Мета дисципліни: Поглиблення теоретичних знань та опанування практичними навичками в галузі ультразвукової діагностики в акушерсько-гінекологічній практиці.

Завдання дисципліни:

1. Ознайомлення здобувачів із сучасними ультразвуковими методами дослідження в акушерстві та гінекології.
2. Практична підготовка здобувачів вищої освіти із застосуванням сучасного обладнання: оволодіння методиками проведення абдомінального та трансвагінального УЗД.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати: принципи та методику проведення ультразвукового дослідження в акушерстві та гінекології.

Вміти:

- Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя.
- Оцінювати інформацію щодо діагнозу застосовуючи стандартну процедуру, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
- Виділяти провідний клінічний симптом або синдром за переліком (перелік 1).
- Призначити лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого та оцінювати інформацію щодо діагнозу на підставі результатів наступних лабораторних та інструментальних досліджень (перелік 4).
- Використовувати навички комунікації та клінічного обстеження пацієнта.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання.

Форми навчання.

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять (30 аудиторних годин); організації самостійної роботи здобувача (60 годин).

Методи навчання.

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок інструментальної візуалізації органів черевної порожнини, органів малого тазу, сечостатевої системи (МСГ, УЗД) та призначення необхідного обсягу обстеження у форматі індивідуального навчально-дослідного завдання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Основи ультразвукової діагностики органів малого тазу в гінекології. Ультразвукова картина нормальної анатомії та біометрії органів малого тазу. Динаміка ехокартини стану матки та яєчників протягом менструального циклу. Ультразвукові особливості стану матки та яєчників в постменопаузальному періоді. Ультразвукова діагностика вроджених вад розвитку. Ультразвукова картина аномалій піхви. Ультразвукові критерії подвоєння матки та піхви. Ультразвукова картина сидловидної матки та Т-образної матки

Тема 2. Ультразвукова діагностика доброякісних новоутворень матки. Ультразвукова топографія та біометрія міоми матки, класифікація FIGO. Особливості ехоструктури міоматозних вузлів. Можливості та доцільність використання доплерометрії та візуалізації кровотоку міоматозних вузлів та маткових судин. УЗД критерії гіперпластичних процесів ендометрія.

Тема 3. Ультразвукова діагностика доброякісних новоутворень яєчників. Ультразвукові критерії доброякісних пухлин яєчників. Диференціальна ультразвукова діагностика новоутворень додатків матки.

Тема 4. Ультразвукова діагностика невідкладних станів в гінекологічній практиці. УЗД ознаки та критерії різних форм позаматкової вагітності. Доплерографія при позаматковій вагітності. Апоплексія яєчника. Перекрут ніжки пухлини яєчника. Пельвіоперитонит. Некроз міоматозних вузлів.

Тема 5. Особливості ультразвукової діагностики у пацієнток з безпліддям. Методика проведення фолікулометрії та оцінка стану оваріального резерву. Особливості мультифолікулярної ехоструктури яєчників при синдромі полікістозних яєчників. УЗД ознаки аденоміозу, ендометріюїдних кіст яєчників. УЗД дистальної трубної оклюзії (гідросальпінкс).

Тема 6. Ультразвукова діагностика в акушерстві. Особливості ультразвукової діагностики вагітності різних термінів. Ультразвукова оцінка спроможності рубця на матці. Оцінка стану фето-плацентарного комплексу.

Тема 7. Ультразвукова оцінка маркерів вродженої патології при проведенні скринінгів вагітності. Ультразвукові характеристики та оцінка маркерів вродженої патології при проведенні першого (11-14 тижнів) та другого скринінгу (19-22 тижні) вагітності, третього скринінгу (30-32 тижні).

Тема 8. Ультразвукова оцінки внутрішньоутробного стану плода. Ультразвукові параметри оцінки зрілості плода. Біофізичний профіль плода,

оцінка індексу амніотичної рідини, плацентометрія. Особливості фетометрії в терміни після 36 тижнів вагітності. Доплерометрія в акушерстві.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Акушерство та гінекологія: нац. підручник для медичних ВНЗ IV рівнів акредитації у 4 т.// Нац. підручник у 4 томах / Запорожан В. М., Татарчук Т.Ф., Гладчук І.З., Подольський В.В., Рожковська Н.М., Марічереда В.Г., Волянська А.Г. -К.: ВСВ «Медицина», 2017. - 696 с.
2. Акушерство і гінекологія: у 2-х книгах. - Книга 2. Гінекологія: підручник (ВНЗ III-IV: р.а.) / В.І. Грищенко, М.О. Щербини та ін. - К.: Медицина, 2020.- 376 с.
3. Атлас з ультразвукової діагностики в акушерстві і гінекології: підручник / П.М. Дубиле, К.Б. Бенсон; перекладач Р. Парменов; Медпрес-інформ., 2016. – 427 с.
4. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання/ Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон. – 2021. – 454 с.
5. Bender Atik R, Christiansen OB, Elson J, Kolte AM, Lewis S. et al. ESHRE guideline: recurrent pregnancy loss. Hum Reprod Open 2018; doi: 10.1093/hropen/hoy004. PMID: 31486805; PMCID: PMC6276652.
6. Di Spiezio Sardo A, Campo R, et al. The comprehensiveness of the ESHRE/ESGE classification of female genital tract congenital anomalies: a systematic review of cases not classified by the AFS system. Human Reproduction 2015; May; 30(5):1046–1058. DOI: 10.1093/humrep/dev061
7. Pfeifer S, Butts S, Dumesic D, et al. Uterine septum: a guideline. Fertil Steril. 2016;106(3):530-40. doi:10.1016/j.fertnstert.2016.05.014.
8. Нормативні документи МОЗ України з акушерства і гінекології:
— Наказ МОЗ України № 340 від 28.11.1997р. «Про удосконалення організації служби променевої діагностики та променевої терапії».
— Наказ МОЗ України № 319 від 06.04.2016 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при генітальному ендометріозі».
— Наказ МОЗ України № 353 від 13.04.2016 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при анормальних маткових кровотечах»
— Наказ МОЗ України № 869 від 05.05.2021 «Про затвердження уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гіперплазія ендометрія».

Додаткова література:

1. Гінекологія: керівництво для лікарів./ В.К. Ліхачов. – Вінниця: Нова Книга, 2018.- 688 с.
2. Променева діагностика: в 2 т. за ред. Коваль Г. Ю./ Коваль Г.Ю., Мечев

- Д.С., Сиваченко Т.П. та ін. – К.: Медицина України, 2019. – Т.ІІ. – 830 с.: іл.
3. Ультразвукове дослідження в невідкладній медицині. / Ма О. Дж., Матир Дж. Р. – Біном, 2014, 558 с.
4. Збірник ситуаційних задач та тестових завдань з гінекології : навчальний посібник / А. Г. Волянська, Г. Л. Лавриненко, Н. А. Бикова та ін.; за ред. проф. І. З. Гладчука. – Одеса : Олді+, 2024. – 310 с.

Internet sources:

1. Практичні рекомендації Міжнародного товариства ультразвуку в акушерстві і гінекології (ISUOG) по виконанню ультразвукових досліджень плода. Інтернет-ресурс - isuog.org/ISUOGGuidelines
2. Протоколи ультразвукових досліджень. Інтернет-ресурс: український портал ультразвукової діагностики – ultrasound.net.uahttps://www.cochrane.org/
3. <https://www.cochrane.org/> - Cochrane / Кокрейнська бібліотека
4. <https://www.acog.org/> - Американська Асоціація акушерів та гінекологів / The American College of Obstetricians and Gynecologists
5. <https://www.uptodate.com> – UpToDate
6. <https://online.lexi.com/> - Wulters Kluwer Health
7. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/> - Національний центр біотехнологічної інформації / National Center for Biotechnology Information
8. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/> - Міжнародна медична бібліотека / National Library of Medicine
9. <https://www.thelancet.com/> - The Lancet
10. <https://www.rcog.org.uk/> - Королівська Асоціація акушерів та гінекологів / Royal College of Obstetricians & Gynaecologists
11. <https://www.npwh.org/> - Практикуючі медсестри з охорони здоров'я жінок / Nurse practitioners in womens health
12. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
13. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
14. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
15. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
16. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
17. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)
18. www.bundesarztekkammer.de – Німецька медична асоціація
19. www.euro.who.int - Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного контролю: усне опитування, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінювання роботи із пацієнтами з теми заняття:
 - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнткою б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень в) знання методів ультразвукової діагностики в акушерстві та гінекології.
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє знання з ультразвукової діагностики в акушерстві та гінекології та правильного призначення лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє знання з ультразвукової діагностики в акушерстві та гінекології та правильного призначення лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє знання з ультразвукової діагностики в акушерстві та гінекології та правильного призначення лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє знання з ультразвукової діагностики в акушерстві та гінекології та правильного призначення лабораторних та інструментальних досліджень.

Форма підсумкового контролю: залік.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої

програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бали з навчальної дисципліни для здобувачів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено у таблиці:

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння навчальної дисципліни. Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету програмою «Контингент» за відповідною формулою: Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40.

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з навчальної дисципліни, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

Шкала ЄКТС встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність), тобто його рейтинг. При конвертації з багатобальної шкали, як правило, межі

оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Оцінка «А» за шкалою ЄКТС не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» - оцінці «добре» тощо. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Такі здобувачі після перескладання автоматично отримують бал «Е». Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з навчальної дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття, написання рефератів з тем пропущених занять.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу;
- пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату
- перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
 - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
- Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:
- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
 - використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
 - проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути

притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, індивідуального завдання тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекції / практичні / семінарські / лабораторні заняття) є обов'язковим.

Форма одягу (за необхідністю): медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальноприйнятому порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.